

K 41469011 : สาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาต่อเนื่อง

คำสำคัญ : สมรรถภาพการสอน / วิชาพระพุทธศาสนา

วิชิต วงศ์สายดา : การศึกษาสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากรเจกรมมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (THE STUDY OF TEACHING COMPETENCIES IN BUDDHISM SUBJECT OF THE PHRADHAMMAVITTHAYAKORN FROM MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.ศิรินทร์ญา จงวุฒิเวศย์ และ อ.ดร. มาเรียม นิลพันธุ์. 162 หน้า. ISBN 974-653-042-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ของพระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (2) เปรียบเทียบสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ของพระธรรมวิทยากร เมื่อจำแนกตามสถานภาพของครู ขนาดโรงเรียน และการบริหาร โครงการพระธรรมวิทยากร (3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร ตามความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำนวน 132 รูป ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Stratified Random Sampling) ผู้บริหารมหาวิทยาลัย จำนวน 6 รูป และอาจารย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฆราวาส จำนวน 9 รูป/คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์เนื้อหาการทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way - ANOVA) และการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparison) ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนมากมีสมรรถภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระธรรมวิทยากรมีสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน เรียงจากสูงไปหาค่า ได้แก่ ด้านหลักสูตรและเนื้อหา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอน

2. เมื่อเปรียบเทียบสมรรถภาพการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากรจากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จำแนกตามสถานภาพของครู (อายุ ,จำนวนปีที่บวช ,ระดับความรู้ทางบาลี ,ระดับชั้นที่กำลังศึกษา ,ประสบการณ์การสอน ,ประสบการณ์การอบรม ,ระดับชั้นที่สอน) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน และการบริหารโครงการพระธรรมวิทยากร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มพระธรรมวิทยากรที่สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ และกลุ่มที่สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีระดับสมรรถภาพการสอน มากกว่ากลุ่มที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก และกลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย มีสมรรถภาพการสอนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถภาพการสอนวิชาพุทธศาสนาของพระธรรมวิทยากร

ผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรเห็นความสำคัญของหน่วยพระธรรมวิทยากร โดยมีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมระหว่างมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานอื่น ควรมีการจัดอบรมสัมมนาส่งเสริมประสบการณ์เกี่ยวกับวิชาพระพุทธศาสนาแก่พระธรรมวิทยากร ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานของพระธรรมวิทยากร เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น

อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า ควรมีการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงแนวการสอนให้เข้ากับยุคสมัย ต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรหรือคู่มือการสอนให้เป็นเอกเทศ ควรได้รับการสนับสนุนด้านการบริการจากมหาวิทยาลัยและโรงเรียน ควรพัฒนาหน่วยงานของพระธรรมวิทยากรให้มีประสิทธิภาพกว่าที่เป็นอยู่ และควรมีค่าตอบแทนหรือรางวัลเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทำงาน